

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 151/2018-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2018 prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Capital & Financial Protection, s. r. o., Zimná 4, Banská Bystrica, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Miroslav Repka, s. r. o., Leškova 3A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Miroslav Repka, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 11 Cb 52/2013-228 z 12. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Konanie o sťažnosti obchodnej spoločnosti Capital & Financial Protection, s. r. o.,
z a s t a v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 151/2018-10 zo 4. apríla 2018 prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti Capital

& Financial Protection, s. r. o., Zimná 4, Banská Bystrica (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich v záhlaví označených práv uznesením Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 Cb 52/2013-228 z 12. januára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Napadnuté uznesenie bolo vydané „*v konaní o zaplatenie 6 039,44 eur s príslušenstvom*“ a okresný súd ním zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 11 Cb 52/2013-220 zo 6. decembra 2017 (vydané vyšším súdnym úradníkom) o trovách konania tak, že v prvom výroku zaviazal sťažovateľku nahradiť pôvodnému žalovanému trovy právneho zastúpenia v sume 614,40 € a ostatné trovy konania v sume 325,80 € a v druhom výroku ju zaviazal nahradiť žalovanému trovy právneho zastúpenia v sume 1 512,40 €.

3.1 Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že okresný súd nemal právo priznať a vyčíslieť trovy konania aj voči pôvodnému žalovanému, t. j. rozhodnúť o výške trov konania pôvodného žalovaného v zmysle § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pretože voči pôvodnému žalovanému dosiaľ nerozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP. V tejto súvislosti uviedla, že „*pokiaľ by sme aj teoreticky pripustili názor súdu, že môže rozhodovať o nároku pôvodného žalovaného, mal by mať pôvodný žalovaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, t. j. 100 %, nakoľko konanie bolo voči nemu v celom rozsahu zastavené z dôvodu zavinenia sťažovateľa. Nie je teda dôvod, aby pôvodnému žalovanému bola priznaná náhrada trov vo výške 90 %*“. V danom prípade nešlo „*o zmenu účastníkov s právnym nástupcom žalovaného z dôvodu prechodu práv alebo povinností, ale došlo k zámene účastníkov s hmotnoprávnymi účinkami z dôvodu, že pôvodný žalovaný nebol pasívne vecne legitimovaný v spore*“; na pojednávaní konanom 4. novembra 2013 totiž vyšlo najavo, že v zmluvnom vzťahu so sťažovateľkou bol v skutočnosti žalovaný, t. j. otec pôvodného žalovaného. Bežnou súdnou praxou a ustáleným názorom súdov v súvislosti s procesným postupom súdu v prípade zámeny účastníkov je, že pripustením zámeny účastníkov konania, vystúpením jedného z účastníkov a vstupom iného účastníka konania na strane žalovaného sa končí konanie pre toho, kto bol zamenený novým účastníkom konania. V tomto prípade sa skončilo konanie pre pôvodného žalovaného a súd, ktorý zámenu pripustil, zároveň aj

bez návrhu rozhodne o náhrade trov konania, pokiaľ ide o zameneného účastníka, pretože dôvodom zámeny je vždy nedostatok vecnej legitimácie na strane zameneného účastníka. Pôvodný žalovaný si uplatnil trovy konania podaním zo 16. júla 2013, t. j. ešte pred vydaním uznesenia, ktorým okresný súd účastníkov zamenil. Je teda zrejmé, že okresnému súdu nič nebránilo, aby uznesením sp. zn. 11 Cb 52/2013 zo 4. novembra 2013 rozhodol súčasne so zámenou účastníkov aj o náhrade trov pôvodného žalovaného.

3.2 Sťažovateľka ďalej namietala, že povinnosť nahradiť trovy konania nezahŕňa všetky trovy, ale iba tie, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Znamená to, že súd nemôže zaviazat' stranu na náhradu tých trov, ktoré druhá strana počas konania vynaložila neúčelne, zbytočne a bez priamej súvislosti so súdnym sporom. Preto považuje za nespravodlivé, aby „*súd priznával náhradu trov právneho zastúpenia za úkon právnej služby – písomné podanie, v ktorom sa výslovne uvádza, že podanie bude doplnené ďalším vyjadrením z dôvodov na strane žalovaného. Pri takomto posudzovaní písomných vyjadrení advokátov strán sporu môže dochádzať k umelému navyšovaniu trov konania pri každom písomnom podaní. Žalovaný nebol vyzvaný súdom na doplnenie podania ani sa nejednalo o doplnenie podania z dôvodu získania nových poznatkov a skutočností o veci... Súd sa vôbec nevyjadril ani k skutočnosti, že zastavenie konania o protinávrhu spôsobil žalovaný, a preto v zmysle § 256 ods. 2 CSP musí byť priznaná náhrada trov konania sťažovateľovi, ktorému však žiadne trovy v súvislosti s protinávrhom, nakoľko sa k nemu ani nemal možnosť vyjadriť. V zásade teda mal súd v uznesení, ktorým konanie o protinávrhu zastavil, rozhodnúť, že sťažovateľovi sa náhrada trov nepriznáva. Vôbec neprichádza do úvahy, aby trovy za podanie protinávrhu a späťvzatie protinávrhu boli priznané žalovanému... K účelnosti vyjadrenia novej právnej zástupkyne uvádzame, že vo svojom podaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, skutočnosť, že podľa súdu rozhodným spôsobom vzniesla námietku premlčania, ktorú v priebehu celého konania opakovane uvádzal aj prechádzajúci právny zástupca žalovaného, nemôže byť preukázaním účelnosti... Nakoľko nová práva zástupkyňa nepredložila iný právny názor, ani nezačala inú právnu líniu a taktiku zastupovania žalovaného ako jeho predchádzajúci právny zástupca, považujeme tento úkon len za ďalšie umelé navyšovanie trov konania.*“.

4. K veci sa listom sp. zn. Spr. 4005/18 zo 16. mája 2018 vyjadrila predsedníčka okresného súdu, v ktorom po podrobnom opise procesných úkonov konštatovala, že *„rozhodovaním súdu nedošlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania“*. Predsedníčka okresného súdu zároveň uviedla, že ústavnému súdu *„nie je možné zaslať spis sp. zn. 11 Cb/52/2013, lebo bol dňa 9. 4. 2018 predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, spolu s dovolaním Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podľa § 458 Civilného sporového poriadku (oznámenie Generálnej prokuratúry SR)“*. Túto skutočnosť preukázala pripojeným oznámením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/2 Pz 23/18/1000-14 z 9. apríla 2018.

5. Sťažovateľka v stanovisku k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu zo 6. júna 2018 zotrvala na svojich predchádzajúcich argumentoch.

6. Podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku.

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných

súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť mu bola predložená predčasne, keďže existuje iný orgán verejnej moci oprávnený poskytnúť ochranu právam sťažovateľky. Prijatím sťažnosti na ďalšie konanie by totiž došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – Najvyšší súd Slovenskej republiky a ústavný súd (porovnaj napr. *mutatis mutandis* II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obtiažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu.

11. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05). Vyslovený právny názor treba aplikovať aj na dovolanie generálneho prokurátora podľa § 458 CSP, keďže ústavou daná právomoc ústavnému súdu neumožňuje nahrádzať rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 458 a nasl. CSP.

12. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konanie o sťažnosti sťažovateľky zastavil (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 161 ods. 2 CSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2018